

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unirea

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

Un călduros

Salut Vă trimitem dela acest loc dragi învățători. E primul congres pe care îl țineți împreună, toți învățătorii români. Barierele artificiale ridicate de guvernele dușmănoase s'au prăbușit, iar Voi uniți în cuget, în simțiri, Vă strângeți ca slujitori ai unei culturi indivizibile, după cum sufletul nostru indivizibil este.

V'ați regăsit rostul chemării Voastre în mijlocul nostru. Sunteți la ceea ce V'a îndrumat întotdeauna oficiul, chemarea Voastră.

Voi ați fost cei ce în trecutul nostru viitoros ați făcut să se păstreze bărbăția și inima sănătoasă a poporului nostru. Din străni și locașuri ascunse ați făcut să tremure sufletul încărcat al poporului, i-ați ușurat situația neomenoasă. Prin stărnirea nădejilor a unei vremi mai bune, ați strâns satele în jur de voi. Prin Voi am mântuit ceea ce am avut mai scump, ne-am mântuit vigoarea din lăuntru, care în zilele aceste de bucurie generală s'a manifestat într-o strălucire atât de mare.

Mulțumită și recunoștință Vi-se cuvine pentru trecut, pentru munca voastră desinteresată și aducătoare de mult rod și mai ales pentru suferințele și lipsurile, cu cari ați scris istoria voastră particulară.

Viitorul culturii noastre naționale îl punem azi în mâinile voastre. Dintre cei chemați, Voi sunteți cei mai aleși. Voauă Vă încredințăm, ceea ce avem mai scump, școala românească. Așteptăm ca să fiți vrednici de încrederea, ce V'o arătăm, prin munca voastră stăruitoare, cu spor bogat.

În schimb, vom griji, ca recunoaștința acestei nații să nu se mărginească față de voi, la acte platonice, cise Vi-se asigure un traiu ferit de griji materiale, ca să Vă puteți dedica exclusiv chemării voastre de învățători.

Dr. Oct. Prie.

□ □ □

Sălbătăciile unguirilor

nu s'au sfârșit încă. Până când? Suntem noi un popor conștiu de ne lăsăm batiocoriți în mod așa de brutal? Oameni, din părțile neocupate încă, ne aduc vești despre sălbătăcii înflorătoare. La un învățător, din părțile Zălăului, i-au jupuit pielea de pe cap, i-au vopsit capu în negru și au tras în el ca în țâl de împușcat. Pe alt învățător, despre care s'a mai vorbit în foi, l-au îngropat în pământ până în gât, de i-a rămas numai capul afară. Și s'au apucat apoi și l-au batiocorit, așa cum numai sălbăciile sunt în stare. Și după ce au făcut toate spurcăciunile, l-au ciuruit de gloanțe. Au spintecat cu baioneta femeii în poziție, au scos copiii, i-au legat de gâtul nefericitelor mame.

Acestea sunt numai câteva din sălbătăciile pe cari le săvârșesc acești bandiți ai Europei. Așteptăm să se ia de urgență măsurile de lipsă. Sângele victimelor strigă răsunare.

*****

Marele Sfat.

O propunere.

Nu peste mult se va întruni acest areopag al neamului nostru. Să va întruni spre a lua la dezbateri două reforme importante: cea agrară și cea electorală. E absolut necesar să se intrunească, înlesnind și accelerând, în chipul acesta înfăptuirea acestor reforme. Tocmai de aceea n'avem nimic contra convocării lui. Avem însă împotriva chipului cum e constituit acest Sfat.

La Alba-Iulia au luat parte peste 2000 delegați, cari au constituit marea adunare națională. Dintre aceștia s'a constituit apoi Marele Sfat. Lista au făcut-o câțiva, se pare după prietinie profesională și protecționism. S'a cetit în adunare și, solito more, s'a primit. Numai după aceea s'au trezit unii și

și-au dat seamă, că feliul în care s'a ticluit acest Sfat nu e de loc mulțămitor, ba pentru unele tagme e direct ofenzator.

Dintre cei vre-o 200 membri, (acum sunt mai mulți în urma binevoitoarelor corecturi ulterioare) aproape 150 sunt avocați, iar restul modest de 50 îl umplu profesori, medici și învățători. Preoții, ca cea mai numărăoasă pătură cărturărească, au fost lăsați afară. Deasemenea și țărănimea.

Faptul acesta a stârnit nemulțămire în sânul păturilor trecute cu vederea. Pentru de a să delătura această nemulțămire și pentru de a nu săvârși o neiertată greșală împotriva democrației, pe care o propovăduim, dorim să se revină asupra acestui Sfat.

O reîntregire, cu corecturi postume, nu se pare îndestulătoare. Foarte mulți dintre membrii actuali sunt în funcțiuni publice, sunt în slujba Consiliului Dirigent, sunt funcționari de stat. În locul lor, ca incompatibili, trebuie să se designeze alții. O designare însă ca toate designările, e arbitrară — și nu accepere nici barăm postulatele unui parlamentarism primitiv.

De ce delegații adunării dela Alba-Iulia n'ar putea să formeze, în totalitatea lor Marele Sfat? Dacă sunt motive, cari n'o permit aceasta, atunci cerem să se facă *alegeri nouă de delegați*, după cercuri pretoriale. Administrația am preluat-o mai în toate părțile, timp încă este. N'are decât să se facă. Preoții, învățătorii și țărânii să fie reprezentați după numărul și importanța ce-o au. Avocații și alți oameni de specialitate pot aduce servicii reale cauzei comune și fără să fie cu toții, în bloc, în Marele Sfat. În comisiile de anchetare (cari am dori să fie cât mai multe) pot să lucreze cu folos și neturburați.

Să se revină asupra acestui Sfat. Se va satisface, în chipul acesta unei dorinți obștești — și cerințelor democratice ale timpului. — n. —

La

„Organizarea preoțimei“

Din capul locului sunt contra ori cărei organizări separatiste a preoțimei și de aceea mai bine aș voi să aud despre *organizarea Bisericii*, decât de *organizarea preoțimei*. Unde e turma trebuie să fie și păstorii. Nu ne-ar cădea bine, ca credincioșii noștri să se organizeze a parte, nici ca Arhieriei să voiască, ca numai voia Lor să se împlinescă, ci aș dori o organizare bisericească, care să-i adune mai strâns pe toți, dela Vlădică până la opinecă.

Aș fi dorit să cetesc, că li-se va da și laicilor locul cuvenit în constituția noastră bisericească. Pe intelectualii noștri prin două mijloace îi putem ținea strânși lângă Biserică, prin o catehizație conștiințioasă și prin asigurarea lor, că li-se va da loc în conducerea bisericii. Noi până nu de mult nu am prea făcut mult pe terenul catehizației. S'a catehizat regulat la cele trei gimnazii greco-catolice, dar de mulțimea acelorora, cari au cercetat școli străine, nu mult s'a purtat grije, ca și când n'ar fi fost vorba de viitorii conducători ai neamului.

În viitor trebuie să purtăm grije deosebită de creșterea în dragoste față de Biserică a viitorilor conducători.

Bărbaților conducători trebuie să le facem posibil, ca să poată lua parte în conducerea Bisericii. Până acuma le-am făcut loc în curatoratele bisericești și — pe hârtie — în senatele școlastice protopopești. Li-s'a mai dat loc — câtorva — în directoriul fundațiunei Suluțane. Dar cred, că e timpul să recunoaștem, că atâtă e prea puțin pentru intelectualii noștri. Trebuie, să-le oferim un teren mai larg, ca să-și poată pune puterile și cunoștințele în slujba Bisericii și nu trebuie să ne temem de un eventual control al activității clerului din partea mirenilor. Mirenii s'ar alipi cu mai multă dragoste de instituțiile Bisericii și Clerul și-ar împlini datoria mai conștiințios, când ar ști, că nu numai

înaintea lui Dzeu, ci și înaintea opiniei publice are să răspundă de lucrările sale.

Nu trebuie să uităm, că aceasta e o dorință veche a mirenilor noștri și dacă până acum s'a tot amânat împlinirea ei, acum e vremea să să facă tot ce se poate și în direcția asta.

Dacă voim să ne putem susținea trebuie să-i alipim pe mireni noștri de s. Biserica și de instituțiile ei prin acordarea celor mai largi drepturi. Prin acordarea drepturilor ar câștiga și Biserica acel drept, să pună datorițe mai mari pe umerii mirenilor.

Democratizarea aceasta a constituției bisericești nu ar duce la o destrămare, cum cred mulți, ci ar duce la o mai frumoasă închiegare a rândurilor. Știind mireni noștri, că ei fac parte din o societate, în care ei au nu numai datorițe, ci și drepturi, vor lucra cu drag spre înflorirea acelei societăți.

Când vorbim de organizarea preoției, să ne fie în gând o astfel de organizare bisericească, care să apere drepturile, sau mai bine zis să le căștige, năcazurile preoției, pentru că preoția mai bine să-și vadă de slujba sa. Să punem preoția în o astfel de stare materială, încât să putem aștepta dela ea să stea «în slujba adevărată». Dar și la aceasta mai ușor putem ajunge, dacă vom avea și pe intelectualii mireni de cooperatori, pentru că și-ar folosi influința la locurile competente și în favorul preoției. Numai atunci ne poate cunoaște năcazurile, dacă lucră laolaltă cu noi.

Aș dori, ca la viitorul congres preoțesc să se discute și chestia mirenilor noștri.

Octavian Popa.

Cronici Sibiene.

Sibiul e cum îl știți. Nimic nu s'a schimbat. Curățania dacă mai lasă ceva de dorit, încolo asfalt, lumină, resturi de arcuri triumfale, rămase dela serbări și primiri. Corsoul — dela Wermescher până la hotel Europa ori Boulevard, căci odată era Boulevard, apoi Europa, după cum simpatiile germanofile dictau asupra botezului acestui otel — e ceva mai impopulat și figuri neobicinuite resar și dispar în șireagul înghesuit, ce se plimbă agale. Câte o șapcă rusească de un alb cenușiu, câte o vestă popească de prin Selaj, sunt semnele distinctive, că respectivul e „trădător de patrie” reintors acasă de prin Basarabia, ori vre-un refugiat preot gr.-cat. român, fugit dinaintea Săcuilor, din zona încă neocupată.

Nici chiar limba de conversație nu s'a schimbat. În prăvălii, în restaurante, pe uliți la tot pasul câte un guntach, gunabân. Teutonii se țin bine și se afirmă cu bărbăție. Mai cu îndrăzneală chiar ca pe timpul lui Mackensen, odată, vecinic însoțit de notabilitățile săsești de aici și întinpinat de toți nemții cu închinăciuni până în pământ.

Pot fi veseli și mândrii sași noștri, căci ei s'au născut în zodia, care vecinic le-a suris. Pe timpul dominațiunii ungurești, ei erau aliații elementului alcătuitor de stat și stăpâni peste părțile aceste. Erau în combinație ca împreună cu Săcuii să formeze între noi și țara românească granița culturală și să ia locul satelor noastre de pe Olt și dealungul Carpaților, iar pe români să-i mute pe airea, departe, unde să ne piară osul în plâns și neagră străinătate. Azi au doi fișpani. Sub unguri aveau unul. Noi le-am dat doi — unul e al orașului, al doilea e al sașilor, comes Saxonum. Românii încă au căpătat unul în persoana dlui Dr. Comșa. Norocul nostru, că baremi prim-ministrul e român.

Apropo! Tot ce are Sibiul și universitatea săsească, rămâne proprietatea exclusivă a Sașilor. Medicii, inginerii lor au câte trei slujbe, spitalele orașenești sunt sub administrația lor, bunurile de asemenea. Posturile de măturători sunt însă rezervate și pe mai departe Rășinărenilor. Este un drept acesta acviziț al nostru și suntem veseli că acest drept ni-se respectează. Libertatea națională săsească merge până acolo, încât ofițerii sași primiți în armata română, cântă în local public „Wacht am Rhein”, iar la asențări până acum puțini sași s'a prezentat, cei mai mulți cu vis repert, ca să documenteze, că sunt incapabili de-a prinde arma.

E o lume, pe care germanii din Berlin ar putea-o invidia. Căci dacă și antanta ar fi atât de preventivoare față de teutonii din West, cum suntem noi Românii față de Sași, ar fi fericiți toți Hindenburgii de pe Rhin, Weser și Ruhr.

Mă așteptam să văd în Sibiul coloane întregi de hămesiți după slujbe. Gazetele Sibiene ne alar-mează de săptămâni, că Sibiul e țixit de flămânzi și vânători după protecții. Spun, că nu poți să eși în strădă, ca să nu dai cu ochiul de careva. Cu un cuvânt, există ziare, cari nu încap de bieții năcăjiți și îi dau disprețului public, pe motivul, că vin la Sibiul și își ofer serviciile.

Împrejurarea aceasta să nu sparie pe nime. Gazetăria noastră deabia acum face școală și e natural, că o preocupă mai mult temele senzaționale. Interesul de obște pretinde însă, ca toți intelectualii români și toți ceice cred, că pot fi de folos Conziliului dirigent la clădirea și consolidarea statului nou, să nu pregete a merge cu degrabă la Sibiu și să-și ofere serviciile, fără considerare, dacă lui cutare ziar îi convine ori nu. Asigurăm pe toți, că serviciile lor vor fi bine primite și considerate ca un act de adevărat patriotism, de care trebuie să fie pătrunș azi fiecare Român de bun simț.

Pe gazetarii din chestie îi asigurăm deasemenea, că nu au motiv să se sparie de aglomerația mare din afară, deoarece slujbe sunt atâtea, cât le rămân și lor prea destule. Ūți figura.

Cei mai fericiți dintre ministrii sunt domnii Flueraș și Jumanca, ministrii se zicem așa ai proletarilor. Cel mai neconsolat dl Bontescu dela agricultură. Cei dintâi au cu industria, comerțul de-aface, adecă cu orașele, cel din urmă cu nația românească dela sate.

Supușii celor dintâi sunt în mare majoritate unguri, sași, jidovi și alte neamuri, cel de al doilea e comandantul nației, suptă și năcăjită de toate ocăr-miștile de pe lume.

Când orașanul nu are ce mânca, dl Jumanca dă ordin dlui Bontescu. Acesta trimite argații pe sate, cari scot dela oameni porci grași, vite, fâină, mălai, cartofi, ouă, legumă, cu prețuri maxime. Căci vorba e, să nu moară meseriașul de foame. — Când nația nu are ce să încălța, îmbracă, nu are petrol, lumină, chibrite, sare, săpun, oală în ce să fiarbă, blid din ce să mănca, dl Bontescu dă ordin dlui Jumanca să facă rost — cu prețuri maxime.

Și atunci lumânările le poți cumpăra, dacă le capeți cu 100 cor klg. săpunul cu o miie, păpuci cu 5000, pălărie cu zece mii etc.

Căci prețurile maxime se referesc numai la plugar, ceialaltă pot face ce vreau. E mai bine, dacă antanta va zice, că asuprim pe Român, decât să ne bage de vină, că facem vieța insuportabilă orașanului strein.

Imi spune cineva, că în Sibiul (ca și pe airea) un șuster cere pentru o păreche de ghețe, cu toate dela time, 200 cor. Astfel o calfă câștigă la zi câte 150—200 cor. Maestrul natural

cel puțin dublu. Calculați cât face la lună, la an.

Și după astea să mai fi ministru!

Scumpetea în Sibiu e grozavă. Mai mare ca în București. O friptură de miel 15 cor. de porc 10—12 cor. vin 14 cor. — Cu una sută coroane deabia poți să te strecuri peste cele 24 oare, câte ți-s rezervate pe zi și noapte. Mă mir cum pot trăi funcționarii ministerului, cari au salare destul de bunăsoare.

Scumpetea se explică și din apropierea graniței. Vin de dincolo lei. Vin, căci în raport dincoace e totuș mai ieftin. Adecă Coroana e mai ieftină pentru cei de dincolo, iar leu mai scump (dublu de scump) pentru noi. Restaurantele natural se folosesc de ocazii și trag zece piei de pe public. Bine fac. Adecă fac ce vreau, căci nime grija nu le poartă.

Una mă miră. Se știe, că în primele zile ale revoluției, prăvăliile de pe strada Cispădiei au fost complet jefuite. — N'a rămas nici baremi un cui, de care prăvălierul să-și acate pălăria. Iar azi sunt complet restaurate toate. Aurarii au galantarele încărcate, postăvarii cu stofe englezești de cele mai excelente, păpucarii n'au avut nici atunci nimic în galantare, precum nu au nici azi, dar au ei pe undeva câte ceva. — Păgubașii au denunțat pagube enorme și cer plățirea lor. E bine dacă se cercetează cu deamăuntul ce e de plătit, și la ce să cere plata? Ca să nu se plătească de 2-ori. Și de cătră stat și de public.

Pregătiri pentru lucrările agronome de primăvară nu văd nicăiri. — Sape, hârlețe, coase, pluguri, primordialele mijloace de a purta o economie de pământ, nu se află. Probabil vor sosi după ce le trece sezonul. Iar atunci se vor îngriji prăvălierii să și dispară, ca plugarul să le capete cel mult pe unsoare, fâină, cartofi în preț — maximal.

Cronicar.

* Trimițătorii de epistole închise sunt recercați, în propriul lor interes, să nu lipească plicurile. — Prin lipirea plicurilor să îngreunează censurarea și se întârzie expedierea epistolelor.

Nu mai veniți la Sibiu

— Lucruri cari se pot tranșă acasă —

Pe ușile ministerelor noastre stau zilnic sute și sute de oameni din toate ținuturile Ardealului. Toate chestiunile fie ori cât de neînsemnate sunt aduse în fața ministerelor noastre. Diferitele deputațiuni, cari vin, așa zicând iau cu asalt birourile Consiliului dirigent. S'a obișnuit lumea din Ardeal ca pentru orice lucru să meargă la minister neluând în seamă faptul, că noi avem în județe prefecti și administratori de plasă, cari ar putea da lămuriri în cele mai multe din chestiile lor. Cereri de pământ, pășune, păduri etc. vin zilnic înaintea ministerelor, cari nu se pot rezolvi decât în cadrul reformei agrare și în înțelegere cu organele administrative din acele ținuturi.

Este în interesul poporului nostru ca să știe că sunt inutile spesele de călătorie până la Sibiu în unele chestii, care nu se pot rezolvi acum.

Conducătorii noștri trec prim mari greutăți cât privește organizarea statului și deci ministerele nu se pot ocupa numai de interesele particularilor, dintre cari aproape fiecare are pretenția de a supune cazul dlui Maniu, ca să-l ție ore întregi de vorbă, acum când în sarcina dsale cad cele mai mari răspunderi.

Să așteptăm deci în liniște, căci fiecare i-se vor da drepturile, cari le merită, iar ministerele ar face numai nedreptate dispunând din centru asupra unor chestii de arândă de pământ, pășuni, păduri etc., despre cari numai la fața locului se poate dispune.

»Renașterea Rom.»

Energiile ascunse,

fie ele cât de modeste, trebuiesc scoase la iveală toate și puse să contribuie la perfecționarea organismului țării noastre cât de curând. Scriu acestea cetind concursul direcțiunii căilor ferate din Sibiu, de a-se însinua la școala practică de telegraf.

La început s'ar părea, că voiesc a contribui la lățirea epidemiei — după Di Șfredeluș, — de-a bate ușile ministeriilor cerșind funcții. Ba păcatul ni-s'ar agrava și prin aceea, că după bărbați s'ar infecta și sexul frumos.

Privind chestia prin altă prismă, vom vedea că-i o necesitate vitală a neamului întreg de-se folosi de toate energiile disponibile la opera mare ce ne așteaptă.

La cursul, ce deja s'a început, se admit tineri și fete cari au absolvat două clase civile sau

gimnaziali. Eu cred, că așa școlul se va putea ajunge nu mai în parte, fiind oficiile acestea modeste multe la număr, iar clasa noastră mijlocie ar da un număr de tineri și fete pentru atâtea posturi.

Dar pe lângă acestea mai avem o mulțime de fete, la cari nu s'a prea gândit. Sunt puțin favorizate de soarte, multele orfane de preoți și învățători, cari din cauza sărăcie sau a altor năcazuri, după absolvarea elementarelor au rămas acasă lângă mama văduvă, dând loc frăților lor ca să învețe mai departe. Câte nu-s bietele! — În nădejdea mărișului s'au indestulit cu mai puțină școală, întregindu-și cunoștințele necesare prin lectură privată. Au cetit »Lucefărul«, alte reviste de seamă, o gazetă, o carte bună din ceva bibliotecă, au deschis o carte de poezii și așa și-au câștigat cunoștințele necesare. — Nu totdeauna atestatul este copia fidelă a culturii cuiva.

Să fie invitate la aceste cursuri pregătitoare, ce acuma se deschid, fetele aceste ale noastre, cărora și așa șansele de căsătorie li-s'au redus în mod simțitor în urma războiului. Să iae locul străinilor, cari cu nimica n'au o cultură mai înaltă.

Vasiliiu Pop,
preot.

Li vedem și-i știm...

Răsar ca din pământ, pretutindenea; li întâlnești unde nu te-ai fi așteptat, și-ți vorbesc cum nu li-se cade. Trag cu urechia, adu-mecă în vânt, sunt veșnic grăbiți și iritați. Și mai subțirei și mai „desvoltați“, aleargă duși de același avânt... patriotic.

Și, în restimpuri mai apropiate sau mai depărtate, senzația se dă în circulație: cutare și-a cumpărat o casă, cutare a câștigat în trei zile câteva zeci de mii, al treilea are caleasă cu cai.

„Cine dorește să fie Vlădică nu-i om prost“, spune pe românește apostolul Pavel. Tot astfel nu poate fi om prost cine dorește să ajungă avut.

Dar a dori și a primi avuția pe orice cale, înseamnă să fi necinstit. Și noi Românii transilvăneni am ridicat de nenumărate ori stindardul cinstei noastre individuale de câteori a fost vorba să ne comparăm cu alți Români, de pildă cu frații noștri din Regat.

Este adevărat, că în cursul războiului a căzut multă lume în ghiarele goanei după îmbogățirea ieftină și necinstită, în toate țările.

Dar acum, cei visați să-si însemneze, nu mai e războiu. Și, mai mult decât atâtea, să-si amin-

tească împrejurarea — hotărîtoare pentru noi — că sunt ardeleni.

Să nu creadă, că se pot ascunde.

Li vedem și-i știm cu toții. Le făgăduim noi toți aceia cari nu putem face averi ca și dâșii — și spre fericirea noastră constituim o majoritate covârșitoare — că vom aduce o lege pentru revisuirea izvoarelor de îmbogățire a tuturor cetățenilor din România-Mare.

Iar până atunci vom începe încurând să-i arătăm cu degetul. Pe stradă? În gazetă? Vom vedea.
»Patria«.

Cercul profesorilor secundari din București, către Congresul didactic al Bucovinei.

Fraților,

Știindu-vă strânși la stat bărbătesc și pentru hotărîri însemnate, Cercul profesorilor secundari din București Vă roagă să luați în discuție și considerare propunerea care urmează:

Scopurile noastre — ca oameni ai școlii românești — sunt acestea:

1. Educarea Românului verde, restituit în toate însușirile lui eroice, primitive, îndreptându-și energia spre trebuințele vieții moderne și rectificat în toate împrumuturile străine care li umbresc originalitatea.

2. Desvoltarea priceperii intereselor de rasă și răspândirea convingerii că îngrijirea de acestea este suprema datorie civică a Românului.

3. Dincolo de aceste două scopuri se deschide zarea largă a umanismului mondial, în care nu vom să ne pierdem ca o umbră în amurg, ci să scripim, văzuți tuturora, ca o turlă de catedrală în lumina soarelui.

Pentru a colabora, prin disceputii temeinice, la viitoarea *Etică națională și umanistă* a școlii românești, noi credem că un congres didactic panromănesc va fi de nevoie.

Adaugem convingerea, că fără de lămurirea teoretică sociologică și filozofică a lucrărilor școlare și a legaturilor lor cu viața națională și mondială, nu se poate ajunge la un curent pedagogic românesc care să răpească cu el pe toți cei ce se apropie de școală.

De aceea noi Vă propunem: 1. Un progres didactic general, care să se ocupe cu două probleme:

A. Idealul educativ-romănesc
B. Organizațiile școlare și extra-școlare care-l pot înfăptui.

2. Alegerea — împreună cu noi — a personalității de învățământ și literatura filozofică-

sociologică, care să infățișeze congresului memoriile de motivare a propunerilor dediscutate.

3. Locul și data congresului, care nu poate fi prea timpuriu.

Noi credem că fiecare chestiune mare, fundamentală, va trebui să aibă câte doi rapoortori, câte două motivații și aspecte, pentru ca discuția să nu fie amenințată de unilateralități.

Așteptând ideile Voastre despre popunerea ce V'o facem, suntem ai Voștri buni frați și colegi doritori de bune roade a congresului vostru.

București, 26 Ianuarie 1919.

G. Bogdan-Duică.

Acest apel ni-l aduce „Glasul Bucovinei“ cu întârziere. Il publicăm cu toate aceste, pentru orizonturile largi pe cari le cuprinde. E bine să mediteze, asupra punctelor indicate, și corpul nostru didactic. După organizările regionale se va impune conche-marea unui congres general, în care întreg corpul didactic al României mari, într'o frățască armonie, va trebui să stabilească normele nouă ale educației românești.

Informațiuni.

* După bal. Spun bătrânii cu cari am vorbit despre balul »Reuniunii femeilor române« de a seară, că de douăzeci și cinci ani nu a fost bal atât de succes și cu atâtea veselie.

Eu am luat acest succes de foarte natural, căci inima mi-e plină de atâtea avânt și mulțumire, că aproape am uitat cătușele de fier a stăpânitorilor de până acum, sau cel puțin mi-se pare un lucru tare îndepărtat.

Să fi fost așa c'am la patru, când după o noapte feerică de bal costumat, mă întorceam buimăcit de somn și oboseala dansului spre casă. Mă împleteceam de picioare, căci aveam ochii închiși, pentru a păstră tabloul din povești, cu mărgelile multe și fascinația năfrărilor roșii de pe capul cucoanelor.

La un paș în urma mea venea prietinel meu, fredonând printre dinți un refren din valsul din urmă, gata să-i moară cântarea pe buze. Tăcere de mormânt în tot piașul. Echoul ne răspundea fidel șgomotul pașilor. Când odată... o trosnătură!..

Să părea că toată piața și-a spart geamurile dela case. Un sunet strident de sticle sparte înprăștiate pe asfaltul de piatră ne luă auzul.

Un moment am tresărit cascând ochii în cele patru părți a pieței, apoi fără să vreau picioarele mi-să pusă într'o miș-

care febrilă. Stai prietene, strigă camaradul. M'am oprit. Păi nu vezi? Un individ bine dispus s'a încurcat cu bastonul în geamurile unu-i jidan...

*Revendicările României. Sub titlul acesta a apărut în »Renașterea« din Sibiu un articol, care putea să rămână. Nu înțelegem pe confrății dela Sibiu de ce publică lucruri, cari trezesc decepții în sufletele oamenilor, ca și când revendicările noastre juste n'ar fi honorate pe deplin de conferența de pace? Mai ales, că articolul reprodus de Renașterea este evident plasat de guvernul unguresc din Pesta cu bani scumpi într'un ziar francez de a treia mână și nici o importanță nu-i permis să i-se dea.

*Sărbii, după veștile mai noue, au primit din partea antantei ultimatul, ca să părăsească Bănatul în restimp de 5 zile.

*Comisia anglo-americană are printre membrii ei și un ziarist dela Times, R. A. Hillard. Într'un interviu dat unui ziarist ungar a spus, că au venit din Salonic și că au parcurs întreagă România. Ei adună numai date, n'au drept să facă nici o dispoziție, nici să dea declarații. »Avem urechi, dar n'avem gură«.

*Recovirarea de vite s'au început deja în unele părți. Așa în Cluj, cu ocazia târgului de țară. Țăranii noștri au o oroare față de recovirările acestea. Sunt fripți de sub regimul vechiu. Rugăm autoritățile românești să purcedă cu mult tact, spre a se încunjuța nemulțumirile.

*Apel. Toți oficerii Corpului Voluntarilor Români, cari au documente, date, notițe, impresii etc. ce s'ar putea întrebuința la redactarea istoricului Corpului, să binevoiască a-le trimite »Serviciului Corpului Voluntarilor Români Biroul Istoric«. Sibiu, Kleiner-Ring. 23. Șeful Biroului Istoric al Corp. Vol. Rom. Locot. *Drugărin Petricoane.*

*Alegerile din Polonia. Marele ducat al Posnaniei a ales 126 de deputați, toți din Blocul național, fără nici un socialist.

Regatul — compus din vechile guvernăminte și din teritoriul Helm, — a ales 170 de deputați din Blocul național (național-democrați, progresiști, realiști și populști) 30 de socialiști, 20 independenți și 20 evrei.

Galiția orientală, dată fiind imposibilitatea tehnică de a proceda la alegeri, a trimis cei 20 deputați naționali și 7 socialiști și evrei din fostul Reichsrath austriac.

Galiția occidentală (a dat proporțional cel mai mare număr de deputați socialiști) 47 de naționali, 17 socialiști și 5 evrei.

In afară de acești 455 de deputați, constituanta mai cuprinde și pe reprezentanții regiunilor etnografice poloneze din Rusia Albă și din Lituania.

*După o declarație alui Lloyd George, aliații și împreună cu ei și America sunt hotărâți să tragă la răspundere pe Wilhelm și complicii săi, pentru crimele ce le-au comis împotriva dreptului internațional. Cronprințul încă face parte dintre complici.

*Pentru construirea cât mai grabnică a podurilor și șoselelor, Ministrul afacerilor publice a comandat din streinătate, nu număr mai mare de automobile.

*Domnii Ioan Dragu și Radu C. Dragnea, cunoscuții scriitori, redactori ai ziarului »Patria« din Sibiu, au petrecut ieri în Blaj, într'un cerc de prieteni, întimpinați fiind cu toată dragostea.

*Mai mulți funcționari dela căile ferate și dela postă, au plecat din România la noi în Transilvania, pentru a intra imediat în slujbă, prin ce se va regula și mai mult circulația mai ales a poștei și telegrafiei.

*Referitor la chestia Bănătului, știrile mai noi sosite din Paris, spun apriat, că Bănatul e al nostru.

*Franța până la stârșitul lunei Martie, pretinde dela Germania 950 000 capete de vite, pentruca să înceapă economia pe teritoriul francez devastat în urma războiului. Așa un număr de vite a nimicit Germania pe teritoriul devastat.

*In Franța cu 1 Iulie vor introduce ca timp de lucru 48 de ore pe săptămână. Partidul social-democrat din Franța în conțelegere cu cel din Italia, vreau ca acest timp de lucru să se introducă în toate statele Europei. Spre acest scop decurg pertractări în Milano.

*Pretenziunile Albaniei se rezumă în următorul memorandum: Ei cer: teritoarele albaneze incorporate prin conferența din Londra, teritoarele albaneze ocupate de bulgari, și părți albaneze adnexate la Grecia. Pe urmă cer rehabilitarea satelor lor nimicite de războiu.

*Alegerile în Austria germană arată învingerea democrației. Proletarii de acolo doresc înființarea unei republice social-democrate.

*Armatei române i-s'a promis din partea guvernului englez, un număr mai mare de cai, pentru preluarea cărora vor pleca la Salonic vre-o zece comisii militare.

*Wilhelm, fostul împărat german, s'a apucat de un nou meșteșug. În traiul său singuratic, toată ziua taie lemne.

*Pentru decret al Conziliului Dirigent din Sibiu, Articolul de lege XVIII (ungar) din 1915, referitor la responsabilitatea materială a »trădătorilor de patrie« se declară de nul pe teritoriul imperiului român. Tutoilor celor atinși de sancțiunea acestei legi și a ordonanțelor li-se acoardă completă reintegrare în drepturi.

*Ministerial englez, s'a decis să înceapă de nou comerțul cu Rusia, Turcia și Bulgaria

Contribuiri pentru fondul studenților bolnavi

cu prilejul balului filantropic din 12 Februarie 1919.: cor. 200: Il. Sa Dr. Valeriu Traian Frentiu episcop, Lugoj; — cor. 100: Il. Sa Dr. Demetriu Radu episcop, Orade, Carol Schiesl, farmacist, Blaj, Dr. Eugen Solomon medic, Blaj; — cor. 40: Ioan Agârbiceanu preot, Orlat, Eugen Nicola mehanic, Blaj, Victor Muntean comptabil, Blaj, Dr. Dănilă Sabo adv. Blaj, Ioan Maior director de domenii, Blaj, Dr. Al. Rusu secr. gen. Sibiu; — cor. 35: N. N.; cor. 30: Sever Pop dir. »Consum« Blaj, Dr. Cornel Circa medic, Blaj, Librăria seminarială, Blaj; V. Smigelschi, Sancel și Ioan Zeicu, Blaj; — cor. 28: Fam. Ștef, Decea; — cor. 25: Teologii din Blaj, Fam. Șimon, Pânade; — cor. 20: G. Precup prof. Blaj, N. Murza Blaj, Dr. Vasile Hâncu, medic, Blaj, Dr. Ambroziu Chețianu, canonic, Blaj, Simeon Moldovan otelier, Blaj, Ion Butnar preot, Boj, Iosif Balint preot, Șutu, Ioan F. Negruțiu inginer, Blaj, Camila Dr. Pop, Blaj, Gh. Tufan notar, Făgăraș, Fam. Galea preot, Inoc, Dr. Rohoncy, Blaj, Fam. D. Trifan, Blaj, Fam. Măcelariu, Blaj, Traian Novac, Blaj, N. Chicidean, Blaj, Dr. Ionel Pop, Blaj, Victor Aron preot, Mihail, Al. Pop cassar, Blaj; — cor. 16: Ion Boier preot, Lechința; — cor. 15: Bazil Turcu, Blaj, Victor Turcu, Pitești, David Radeș, Veza, Vasile Barna, Blaj, Traian Meseșan, Bucerdea, Emil Negruțiu, Blaj, Ștefan Moldovan, Arcadie Ienășel, Blaj, Traian Popa, Alba-Iulia, Ion Mihai Ciufudean, Bucerdea, Dumitru Iclozan, Cămpeni, Matei Iclozan, Blaj, Iustin Hossu, Blaj, A. Stupariu, Blaj, Ștefan Suci, Blaj, Nicolae Costea, Blaj, Dâmboianu, Făgăraș, Dr. C. Ordace, Blaj, Gh. Maior, Reghin, locot. Fodor, subl. Budescu, ingin. Vuia, Ștef. Dragoș, Blaj, locot. Ion Voicu, Blaj, Kovács Imre, Blaj. Iuliu

Ilian preot, Grind; — cor. 14: Nic. Oltean, Blaj; — cor. 12: Maria Hurghiș, Blaj; — (Va urma).

Posta Redacțiunii.

Biroului presei. Am primit cu mulțămită cele trimise, dar regretăm, că aproape toate ne-au sosit, cu întârziere.

O trăsură cu arcuri, copertă, în stare bună, e de vânzare. Se poate vedea la *Dr. Tusson László, Blaj* (după garduri). (29) 3-3

Care întreprindere ori deposit din România Mare mi-ar putea liferă opt petrii de moară de apă de 48 toli.

Răspuns pe adresa

ION BELU,

preot în Dileul-român

(35 1-3

(posta Marosugra.)

Martii în 18 Februarie a rămas într'un cupeu de cl. II., între Cucerdea și Cluj o **Evanghelic nouă** legată în părășii, cu inscripția: »Donată de Grigore Pușcaș și soția, pentru biserica gr.-cat. din Năoiu«.

Celce a aflat-o, e rugat să avizeze oficiul parohial din Năoiu ori prin administrația ziarului nostru. (36) 1-1

Mult îndurerății: **Elisa I. T. Chețianu, Isidor B. Chețianu și Elisa I. B. Chețianu** cu copii Tului, Mircea și Florica, **Ilie Munteanu și Kety Munteanu, Didi Dr. Alex. Munteanu, Ecaterina N. Zanne, Alex. Zanne, Sylvia Zanne** cu copilul **Sandi, Cornel Zanne, Ana Col. Ghidionescu** cu fetițele **Eugenia și Angela, Petre Anastasiu și A. Anastasiu,** soție, nepoți, nepoate, cumnați și cumnate, au durerea a vă anunța încetarea din viață în ziua de Sâmbătă 19 Ianuarie 1919, după o lungă și grea suferință, a scumpului lor

Ilie Tului Chețianu,

advocat,

în vârstă de 79 ani, și vă roagă să binevoiți a lua parte la ceremonia funebă, care va avea loc Martii 22 Ianuarie 1919, orele 2 d. a.

Cortegiul funebru va porni dela locuința defunctului, strada Cogălniceanu nr. 14, la cimiterul Sineasca.

Craiova, Ianuarie 1919.

Rugați-vă pentru dânsul!

(38) 1-1

Proprietar și Editor:
Consiliul Național Român din Blaj.
Director: **ALEXANDRU CIURA.**
Redactor: **Ovidiu Hulea.**